

ÅRSRAPPORT ÅPENHETSLOVEN

2023

Robert Bosch

 BOSCH

Innhold

1.0 Forord fra daglig leder	3
1.1 Bakgrunn	4
1.2 Virksomhet og driftsområde	4
2.0 Salgsavdelinger	5
2.1 Power Tools	5
2.2 Mobility Aftermarket	5
2.3 Home Comfort (Thermoteknikk)	5
3.0 Risikostyringssystem	6
3.1 Menneskerettighetskomite	6
3.2 Risikostyring	7
3.3 Aktsomhetsvurderinger	7
3.4 Brudd på retningslinjer 2023	8
3.5 Tilleggsinfo vedrørende COC og Batterier	9
4.0 Klageprosedyre (Whistleblower)	9
5.0 Konklusjon for 2023	10

1.0 Forord fra daglig leder

Alle som har kastet et blikk på nyhetsoverskriftene vet at 2023 var enda et enormt utfordrende år på mange fronter. Noen vil hevde at bærekraft og andre temaer innenfor CSR bør vike til fordel for mange andre akutte problemer verden står overfor, men fra mitt perspektiv ville det være en alvorlig feil. Hos Bosch har vi som en global aktør forfulgt bærekraftighet lenge før det ble et hett tema på den sosiale dagsordenen. Med over 400 lokasjoner verden over har Bosch-konsernet vært CO₂-nøytralt (Scope 1 og 2 av [Greenhouse Gas Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard](#)) siden 2020. Dette oppnås gjennom fire tiltak: forbedring av energieffektivitet, egenproduksjon av energi fra fornybare kilder, kjøp av grønn elektrisitet og kompensering av resterende CO₂-utslipp med karbonkreditter. For mer informasjon om Bosch-konsernets bærekraftstrategi, besøk www.bosch.com/sustainability.

Bosch har et omfattende nettverk med leverandører og underleverandører. Vi har gjennom mange år, også før åpenhetsloven tredde i kraft, hatt søkelys på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold for de som jobber i Bosch, men også for de som jobber i leverandørkjeden til Bosch. Våre største og viktigste leverandører var godt forberedt og jobber kontinuerlig med spørsmålene omfattet av Åpenhetsloven, fordi de selv er underlagt tilsvarende lover, som for eksempel «The German Act on Corporate Due Dilligence Obligations in Supply Chains».

Daglig leder Robert Bosch AS
Thore Henjum Pedersen

1.1 Bakgrunn

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (Åpenhetsloven) ble vedtatt med ikrafttredelse 1. juli 2022. Loven «...gjelder for større virksomheter som er hjemmehørende i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge». Robert Bosch AS omfattes av Åpenhetsloven.

Det kommer frem av Åpenhetsloven § 5 at virksomheter skal utføre og redegjøre for aktsomhetsvurderingene de har gjort og gi alle og enhver som skulle ha interesse av dette informasjon om funn og tiltak. Formålet er å tillate allmennheten innsikt i virksomhetenes nøkkelfunn og hvilke tiltak som er iverksatt. Redegjørelsen skal oppdateres innen 30. juni hvert år og ellers ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger. Den skal gjøres lett tilgjengelig på virksomhetens nettsider.

Redegjørelsen skal inneholde en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, hva slags produkter som tilbys, og retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og mulige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Redegjørelsen skal også inneholde opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko som virksomheten har avdekket. Mer spesifikt er hensikten å gi innblikk i virksomhetens risikokartlegging og de risikoområdene som virksomheten har valgt å sette søkelys på. Dessuten skal redegjørelsen opplyse om tiltakene som er satt i verk.

Som et salgskontor for Bosch sine produkter, jobber vi aktivt med Bosch i Tyskland for å sikre at kravene i loven etterleves. Aktsomhetsvurderinger har i flere år allerede blitt utført i tråd med OECDs retningslinjer.

Dette dokumentet er Robert Bosch AS sin redegjørelse fra juni 2024 for året 2023.

1.2 Virksomhet og driftsområde

Robert Bosch AS er med sine rundt 63 ansatte (pr 31.12.23) et datterselskap av Robert Bosch GmbH og en del av et stort globalt konsern (Bosch-gruppen, heretter kalt Bosch) med ca 420.000 ansatte verden over og med hovedkontor i Tyskland.

Bosch har gjennom mange år hatt et sterkt søkelys på samfunnsansvar, klimatilak, ansvarlig styring av forsyningskjeden og bærekraft. Vi i Robert Bosch AS har det samme søkelyset og driver innenfor disse områdene etter konsernets retningslinjer.

Robert Bosch AS selger et vidt spekter av produkter som elektriske verktøy, varmepumper og produkter for ettermarkedet for kjøretøy og diagnoseutstyr for bilverksteder på det norske markedet. Vi har våre salgsinntekter gjennom tre avdelinger:

- Power Tools
- Mobility Aftermarket
- Home Comfort (Thermoteknikk)

I tillegg har vi et par ansatte i to små avdelinger som jobber med sikkerhetsutstyr og utstyr til elsykler. For disse produktene faktureres kunder fra enheter i Sverige og Tyskland.

2.0 Salgsavdelinger

2.1 Power Tools

Power Tools (PT) er vår største avdeling både i omsetning og antall ansatte. Denne avdelingen selger elektroverktøy og tilbehør til proffmarkedet og til forbrukermarkedet. I tillegg er det et stort produktsortiment innenfor hageredskaper.

Elektroverktøy som selges i Norge anskaffes av Robert Bosch AS fra Robert Bosch GmbH i Tyskland som agerer som produktansvarlig enhet. Produktene produseres imidlertid i ulike land over hele verden. Vår andel av solgte verktøy i Norge har ikke endret seg fra 2022, så fortsatt er det som følger: Størst andel – rundt en fjerdedel – kommer fra vår egen fabrikk i Ungarn. Andre store opphavsland for verktøy solgt i det norske markedet er Malaysia, Kina, Sveits og Tyskland.

2.2 Mobility Aftermarket

Mobility Aftermarket har fått nytt navn i 2023/24 etter intern omorganisering. Tidligere var MA kjent som Automotive Aftermarket. Dette er vår avdeling som spesialiserer seg på salg av bilutstyr på det norske markedet. I tillegg leverer vi diagnoseutstyr til bilverksteder, inkludert verksteder tilknyttet «Bosch Car Service»-nettverket. Dette nettverket består av uavhengige bilverksteder som tilbyr omfattende service, vedlikehold og reparasjoner for alle bilmerker. *Det er viktig å presisere at verkstedene som er en del av Bosch Service-nettverket ikke er direkte underlagt Bosch sitt juridiske ansvar.*

Produktene vi tilbyr anskaffes fra Robert Bosch GmbH i Tyskland. Disse produktene er produsert både internt i Bosch-drevne fabrikker og kjøpt fra pålitelige tredjepartsleverandører. Rundt 30% av salgsverdien kommer fra våre egne fabrikker i Tyskland, mens resten kommer fra ulike produksjonssteder rundt om i verden. Andre viktige opprinnelsesland for produktene våre inkluderer Tsjekkia, Kina og Serbia.

2.3 Home Comfort (Thermoteknikk)

Vår avdeling som spesialiserer seg på salg av varmepumper henter hovedsakelig sine produkter fra vår fabrikk i Sverige. Denne fabrikken har gjentatte ganger blitt underlagt interne kontroller i konsernet, hvor det ikke har blitt funnet noen brudd på menneskerettigheter eller arbeidsforhold. Vi har etablert gode arbeidsforhold og et sterkt søkelys på etisk produksjon ved denne fabrikken.

I tillegg til vår fabrikk i Sverige, har vi også leverandører i ulike land. Noen av varmepumpene kommer fra Kina, Thailand eller Tyskland. Det er viktig å merke seg at vi nøye vurderer våre leverandører for å sikre at de oppfyller våre standarder for menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Dessverre førte de utfordrende forholdene i det europeiske markedet i fjor til en ansettelsesstopp ved

fabrikken. I tillegg ble det besluttet ikke å fornye kontraktene til flere ansatte på midlertidige kontrakter. Selv om dette var en vanskelig beslutning, var det nødvendig for å tilpasse oss de skiftende markedsvilkårene.

Varmepumpemarkedet er i stadig endring, og Bosch fortsetter å tilpasse seg markedets behov. Til tross for variasjoner i etterspørselen, forblir hovedvekten av varmepumper solgt på det norske markedet produsert i Sverige. Vi anser Sverige som et lavrisiko-land når det gjelder overholdelse av regelverk og etiske standarder innen produksjon.

Bosch Home Comforts salgssavdeling i Norge forventes å bli avviklet i løpet av høsten 2024.

3.0 Risikostyringssystem

Bosch-konsernet har etablert et risikostyringssystem for gjennomføring av vår forpliktelse til aktsomhetsvurderinger i samsvar med de norske og tyske åpenhetslover. Dette for å sikre overholdelse av menneskerettigheter og miljørelaterte aktsomhetsvurderinger. Systemet retter seg både mot Bosch-konsernets handlinger i egne operasjoner og aktivitetene til våre leverandører, og er tydelig beskrevet og bindende i interne bedriftsregler.

De grunnleggende prinsippene for Bosch-konsernets risikostyringssystem er nedfelt i et overordnet sett med regler som ble vedtatt av styret i Robert Bosch GmbH i 2022. Gjennomføringen av kravene blir jevnlig revidert.

Kravene for å oppfylle aktsomhetsvurderinger er sentralt foreskrevet, og de berørte organisatoriske enhetene iverksetter disse kravene i sine prosesser.

Som et globalt agerende selskap er vi klar over vårt ansvar for å respektere menneskerettighetene. Vi har forpliktet oss til å respektere menneskerettighetene i vår egen virksomhet, aktivt kreve dette i våre globale leverandørkjeder og sørge for at de som rammes av menneskerettighetsbrudd, får tilgang til rettsmidler. Vi tilpasser vår forretningsvirksomhet til FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og iverksetter kravene i åpenhetsloven og tilsvarende internasjonale lover på en hensiktsmessig måte.

3.1 Menneskerettighetskomite

Menneskerettighetskomiteen møtes to ganger i året under ledelse av HRO (Human rights officer). Den består av lederne for de ansvarlige forretningsområdene og andre forretningsområder med rådgivende rolle (etterlevelse, risikostyring, juridiske anliggender og kommunikasjon). Komiteen evaluerer effektiviteten av risikostyringssystemet og bidrar til dets videreutvikling.

De ansvarlige forretningsområdene rapporterer proaktivt til komiteen om risikosituasjonen og de resulterende tiltakene innenfor sitt respektive funksjonsområde. I tillegg rapporterer de jevnlig og ved behov til HRO om statusen til styringssystemet, identifiserte risikoer og gjennomførte tiltak.

Overordnet ansvar for risikostyringssystemet ble overført til medlemmet av styret i Robert Bosch GmbH ansvarlig for bærekraft. Vi i Bosch er underlagt det styret for bærekraft bestemmer innenfor dette

området. Relevant informasjon for utøvelse av denne rollen er gjort tilgjengelig for styremedlemmet, spesielt av menneskerettighetskomiteen og HRO, som rapporterer direkte til styret. Styremedlemmer deltar jevnlig på komiteens møter. Videre har de enkelte medlemmene av menneskerettighetskomiteen direkte rapporteringslinjer til styret. Alle etterlevelsansvarlige er dessuten forpliktet i henhold til Bosch-konsernets etterlevelsessystemer til å informere styret en gang i året om gjennomføringen av aktsomhetsvurderinger i sitt eget funksjonsområde.

3.2 Risikostyring

Bosch-konsernet har et risikostyringssystem for å sikre at menneskerettighetene respekteres både innenfor selskapets egne operasjoner og hos leverandørene. Dette systemet inkluderer sosiale og miljømessige standarder. Prosessen for risikoanalyse består av fem trinn:

Risikoidentifikasjon: De ansvarlige sentrale avdelingene identifiserer områder hvor det kan oppstå risikoer. Disse områdene kan være spesifikke land, fabrikker eller leverandører.

Risikovurdering: Bosch vurderer risikoene ved hjelp av et standardisert skjema og en skala for å sikre sammenlignbare resultater. Vurderingen inkluderer omfang og påvirkning av risikoen, irreversibiliteten av mulige konsekvenser, og sannsynligheten for at risikoen materialiserer seg. Bosch tar også hensyn til risikoer identifisert gjennom interne prosesser som internkontrollsystemet eller internrevisjonen, samt risikoer mottatt fra offentligheten, media, samarbeidspartnere eller via varslingsystemer.

Evaluering: Risikoer vurderes basert på klart definerte prinsipper. For Bosch sine egne forretningsaktiviteter vurderes risikoene enten ovenfra og ned eller nedenfra og opp, avhengig av prosessene. For leverandørkjeden bruker Bosch et evalueringsskjema basert på internasjonale indekser som Global Slavery Index og ITUC Global Rights Index. Leverandørens bærekraftprestasjoner, som revisjonsresultater, aksept av etiske retningslinjer og eksterne sertifiseringer, er også en del av evalueringen.

Prioritering: Risikoer prioriteres for å iverksette forebyggende tiltak målrettet og for å videreutvikle eksisterende prosesser.

Tiltak: Hvis det oppdages mangler i risikostyringssystemet, skal disse håndteres med justeringer og tiltak i det berørte risikoområdet. Risikoer som berører flere områder eller fagområder, håndteres av Bosch-konsernets menneskerettighetskomité for å utvikle overordnede tiltak.

Denne strukturerte tilnærmingen sikrer at Bosch kan identifisere, vurdere og håndtere risikoer effektivt, og samtidig opprettholde høye standarder for menneskerettigheter, sosial og miljømessig ansvarlighet.

3.3 Aktsomhetsvurderinger

Vi er overbevist om at en avtale om kontrolltiltak har en forebyggende effekt, mens gjennomføringen av dem (f.eks. i form av en revisjon) har både en kontrollerende og forebyggende effekt. Det skyldes at hvert eneste avvik som oppdages, skjerper den felles forståelsen av kravet. I Bosch-konsernet brukes fire metoder for å etterleve våre aktsomhetsforpliktelser:

- CSR-hurtigskanninger utføres av kvalifiserte Bosch-medarbeidere fra innkjøps- eller kvalitetssikringsfunksjoner som en del av regelmessige besøk hos leverandører. De gjennomføres ved hjelp av en sjekkliste med spesifikke kriterier knyttet til
 - miljøet,
 - helse og sikkerhet på arbeidsplassen, og
 - menneskerettigheter.

Supplerende spørreskjemaer brukes for utvalgte materialgrupper og logistiktjenester. I 2023 gjennomførte vi rundt 3 200 hurtigskanninger (året før: 3 300).

- CSR-Drill-Deep-evalueringer brukes primært i regioner eller sektorer med potensielt høy risiko, eller hvis det er konkrete indikasjoner på uregelmessigheter. Drill-Deep-evalueringer utføres - uavhengig av andre leverandørbesøk - av internt lisensierte revisorer og varer i én til to dager. De kunngjøres for å sikre at de nødvendige spesialistene, for eksempel miljø- eller sikkerhetsansvarlige, er på stedet.

I tillegg til en grundig gjennomgang av de tre temaene for hurtigskanninger – miljøvern, sikkerhet på arbeidsplassen og menneskerettigheter – omfatter Deep-Drill-evalueringer også en analyse av arbeidsforhold og compliance management. I rapporteringsåret 2023 gjennomførte Bosch rundt 120 Drill-Deep-evalueringer hos leverandører (året før: 100).

- Egenvurderinger er autorisert som en metode for å gjennomgå leverandører som antas å ha lav risiko, og som ikke tidligere har vært iøynefallende. Det stilles spørsmål rundt leverandørens eller materialgruppens fastsatte risiko, og det kreves fremlagt pålitelige bevis for at spørsmålene er besvart sannferdig.
- Hvis det er økt risiko hos en leverandør, kan det arrangeres tredjepartsrevisjoner for verifisering. Disse revisjonene utføres av eksterne tredjeparter og må minst oppfylle kravene til Drill-Deep-evalueringer.

3.4 Brudd på retningslinjer 2023

Basert på den tyske åpenhetsloven (*Lieferkettengesetz*) ble det gjort aktsomhetsvurderinger for leverandørkjeder i 57 land. Med denne analysen ble alle relevante forretningsenheter for Norge dekket.

Evaluering av identifiserte risikoer og funn:

- Null funn i egne operasjoner fra interne revisjoner og undersøkelser.
- 17 funn fra revisjoner i leverandørkjeden ble vurdert som milde brudd. Alle identifiserte funn var innenfor området for arbeidsmiljø og helse. For alle funn er det avtalt tiltak med leverandørene og blir overvåket.
- Funnene er av lav generell risiko- eller farekarakter (for eksempel vanskelig tilgang til verneutstyr eller utgangsdører). Ingen kritiske brudd med effektive skader på personer ble oppdaget.

Det ble avtalt hensiktsmessige tiltakspakker (utbedringstiltak og forebyggende tiltak) med de berørte leverandørene. I tillegg ble HMS-prosedyrer og prosesser utarbeidet med de berørte leverandørene.

3.5 Tilleggsinfo vedrørende COC og Batterier

Som på første rapport for åpenhetsloven velger vi også i denne redegjørelsen å gi enkelte tilleggsopplysninger for våre aktsomhetsvurderinger om to av våre divisjoner:

Mobility Aftermarket og Power Tools.

Hos Mobility Aftermarket ligger CSR-verifiseringsgraden for alle de rundt 900 leverandørene på over 80%, og en plan foreligger for å den til 100% innen nær fremtid. Siden denne divisjonen også handler med blybatterier, er en tilleggsavtale innført med hensikt kontraktsmessig å forplikte leverandørene og underleverandørene i forsyningskjeden for blybatterier til åpenhet. Dermed oppnås en fullstendig liste over alle underleverandører ned til resirkuleringselskapet.

Hos Power Tools lå i 2022 CSR-verifiseringsgraden av leverandører for direkte material på 78%. Utover det ble 89% av leverandørene for indirekte material vurdert, de fleste av disse var vurderinger fysisk hos leverandør.

Power Tools har fra midten av 2022 bedt nåværende direkte leverandører om signatur av Code of Business Conduct for Business Partners. Innen juni 2023 hadde 87% av leverandørene allerede anerkjent disse, og diskusjoner pågår fortsatt med leverandører som ikke har bekreftet. Grunnen til at enkelte ikke har bekreftet, er stort sett at de har egne gode etiske retningslinjer og har som policy ikke å signere på andre selskap sine «Code of conducts». Når det gjelder ikke direkte leverandører, blir de etiske retningslinjene anerkjent hver gang en kontrakt tildeles. Bekreftelsesgraden er for øyeblikket 97%.

På samme måte som Mobile Aftermarket forlanger ekstra åpenhet i forsyningskjeden for blybatterier, legger Power Tools ekstra fokus på leverandører og underleverandør i forsyningskjeden for leverandører for litium-ion batterier. Dette for å få åpenhet ned til gruvene for materialene kobolt, litium, mangan, grafitt og nikkel.

4.0 Klageprosedyre (Whistleblower)

For Bosch har en ansvarlig, lovlidig og rettferdig forretningsdrift alltid vært viktig. Derfor tolererer ikke Bosch brudd på lov, Bosch Code of Business Conduct eller andre interne forskrifter. Bosch ønsker heller ikke å være involvert i tredjeparters lovbrudd. Derfor oppfordrer vi sterkt alle Bosch-ansatte og alle Bosch-forretningspartnere til å rapportere eventuelle mulige brudd på lov, Bosch Code of Business Conduct eller andre interne forskrifter.

Vi ber eventuelle klager om å bruke en sikker postboks via systemet, spesielt hvis en ønsker å rapportere anonymt. Full anonym kommunikasjon er sikret. Vi vil kommunisere via postboksen og stille spørsmål som kan oppstå under etterforskningsprosessen.

Alle rapporter og deres innhold behandles konfidensielt. Videre er vi forpliktet til å beskytte personer som rapporterer, fra eventuelle ulemper som kan oppstå som følge av at de sender inn en rapport i god tro.

[Link til systemet](#)

5.0 Konklusjon for 2023

I denne redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene har vi beskrevet virksomhetens driftsområde og organisering, og vi har beskrevet retningslinjer som er på plass for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forsyningskjeden. Vi har også beskrevet ekstra tiltak som settes i verk for å avdekke og begrense risikoen i et par virksomhetsområder der man kunne forvente en forhøyet risiko.

Vi er av den oppfatning i år som i fjor at våre rutiner allerede er svært gode, og betydelige ressurser er investert for å gjøre arbeidet på området enda bedre.

Gjennom våre aktsomhetsvurderinger konkluderer vi med at driften i Norge samt relevante norske leverandørkjeder har ingen eller svært minimal sannsynlighet for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. For leverandørkjeder i andre land har Bosch gruppen på plass omfattende verktøy for å oppdage og eliminere slike brudd.

Robert Bosch AS har ikke avdekket noen brudd av betydning rundt temaet anstendige arbeidsforhold. Vi har ikke avdekket noen brudd på menneskerettigheter i aktsomhetsvurderingene for 2023. Vi jobber kontinuerlig med temaet, og samarbeider tett med konsernets sentrale bærekraftsavdeling i Tyskland på dette området. Hvis brudd blir avdekket i aktsomhetsvurderinger, vil tiltak bli iverksatt for å utbedre og forbedre situasjonen.